

História farnosti (spracovaná pri príležitosti osláv 250. výročia postavenia kostola sv. Mikuláša vo Fačkove)

Po smrti Márie Terézie prevzal vládu v štáte jej syn Jozef II, ktorý vládol len 10 rokov, avšak ako sa píše v miestnej kronike, zobral vrchný dozor nad cirkvou. Zrušil vyše 700 kláštorov a ich majetok išiel do Náboženskej základiny, ktorá mala za úlohu všade vo väčšej dedine postaviť kostol a pri kostole školu a začať medzi ľuďmi šíriť osvetu, vzdelaním bojovať proti poverám, ktoré v tom čase boli príčinou mnohého zla. Hlavnými nástrojmi tejto cirkevnej politiky sa mali stať dedinskí farári, z ktorých chcel urobiť reprezentantov štátu na dedine. Z tejto Náboženskej základiny sa v roku 1761 postavil aj vo Fačkove kostol, fara a cirkevná škola.

Dejiny kostola vo Fačkove sa píše už od roku 1761, aj keď v dostupných materiáloch nemáme podrobne spracované všetky udalosti, ktoré sa s históriou nášho kostola spájajú, predsa len niečo sa dalo vyčítať najmä z kroniky a pamätnej knihy obce Fačkov a cirkevných matrik. Prvá písomná zmienka o obci Fačkov je od roku 1351 a v pamätných knihách sa uvádza, že patrila Bystrickému panstvu a až do roku 1709 pod farnosť Domaníža. Od roku 1709 do roku 1788 zasa do farnosti Rajecká Lesná a Fačkov bol len jej filiálka. Od roku 1788 bola už obec farnosťou a má aj svoje cirkevné matriky, ktoré sú toho času uložené v archíve v Bytči. V roku 1885 mala už celá katolícka obec 1185 katolíckych duší. Kostol je zasvätený sv. Mikulášovi biskupovi. Jednoloďový chrám s rovným uzáverom presbytéria, predstavaná veža. V lodi sú pruské klenby a barokové okná. Vnútorne zariadenie pochádza z neogotického a neobarokového obdobia. Kostol bol viackrát opravovaný a to najmä po prvej svetovej vojne. Podľa kanonickej vizitácie z roku 1831 a jej všetkých záznamov bol pri založení fary vo Fačkove v roku 1788 ako prvý farár : Andrej Koleda, Po ňom Jozef Gróo, Jozef Tangh, Andrej Gomba, Pavel Žitňan, Alexander Zamaróczy, Martin Cingell, Ján Krátky, Štefan Tomský, Jozef Doter, Karol Zlatháry, a Pavol Biringer, ktorý zomrel 24.5.1887. Po ňom spravoval tunajšiu farnosť do roku 1894 Alojz Anderling, ktorý je pochovaný vedľa kostola. Po ňom až do roku 1921 Karol Imlauf. Od roku 1921 do 1926 farár Štefan Leitman, od roku 1926 do roku 1932 Juraj Kempný, od roku 1933 až do roku 1943 Fabián Boleček, ktorý sa podľa kroník viac zaujímal o politické dianie v republike, ako jemu zverené cirkevné stavby. Po jeho odchode v roku 1943 bol kostol aj fara v zlom stave. Po ňom bol vymenovaný biskupským úradom nový administrátor Ferdinand Foltán, ktorý mal veľké plány stavby opraviť. Kostol, škola ani fara neboli oplotené, nakoľko kedysi z rozprávania starších spoluobčanov bol okolo kostola cintorín a preto sa začalo s oplotením. Nakoľko v tom čase mal Fačkov do 1400 obyvateľov, priestory kostola neboli vyhovujúce na bohoslužby, začala sa prístavba kostola. Boli vypracované plány na prístavbu, vybudované základy, ale pre vojnové časy sa nemohli uskutočniť. Cez II. sv. vojnu ostala farnosť bez farára nakoľko dp. Foltána preložili 22.10. 1944 do Pruského. Po vojne krátky čas viedol našu farnosť dp. Jozef Cibul'a, ktorého zaistili a odviekli pre falošné udanie a obec zostala bez kňaza. Na požiadanie veriacich bis. úrad vymenoval za farára dp. Eugena Czsisa / Cajzla/, ktorý hneď začal s opravami farských budov a kostola, ktoré boli vojnou zničené. Pokračoval v začatých plánoch kňaza Foltána, a keď mu nepovolili pristaviť kostol, dal nadstaviť nad lavice chór.

Farnosť nemala organistu a na bohoslužbách väčšinou hrávali len miestni učitelia, ktorí riadili aj všetku kultúrnu činnosť v obci. V septembri 1934 nastúpil na tunajšiu cirkevnú školu učiteľ Jozef Ševčík absolvent učiteľského ústavu v Spišskej kapitule, ktorý sa až do jeho odchodu v roku 1946 stal aj organistom.

Po odchode dp. Cajzla, prišiel v roku 1948 a 1949 nový správca farnosti Rudolf Korec.

V týždni od 20.1.1946 do 27.1.1946 boli v našej obci sväté misie, ktoré viedol páter Anzelm Pekarovič. Na pamiatku týchto misií bol pri vstupe do kostola postavený misionársky kríž. V januári 1950 prišiel dp. Alojz Drgoň, ktorý pôsobil vo Fačkove do septembra 1959. Za jeho pôsobenia vo farnosti sa menšie opravy na kostole. Štyri roky bola obec bez organistu. Od roku 1950 sa stal organistom Michal Holly. Po odchode dp. Drgoňa, prišiel farár Viliam Praženec, ktorého mali radi deti, čo sa nepozdávalo vtedajším súdruhom a začalo sa jeho prenasledovanie. Po roku ho odvieďla štátna bezpečnosť a viac sa do Fačkova nevrátil. Tri mesiace bola obec bez farára, zastupoval kňaz z Rajeckej Lesnej. V decembri 1960 prišiel dp. Emil Prístupný, ktorý pôsobil vo Fačkove do augusta 1969. Po ňom do roku 1972 farár Ignác Kutíš. Dňa 1. júla 1972 sa vrátil Emil Prístupný, ktorý tu pôsobil do roku 1986, kedy odišiel na odpočinok a v roku 1989 zomrel a je pochovaný vedľa kostola. Za jeho pôsobenia vymenili sa staré práchnivé lavice za nové, zakúpil nové sochy sv. Petra a Pavla na hlavný oltár, previedol sa náter strechy kostola. Počas jeho choroby v roku 1982 vo farnosti zastupovali kňazi z Rajca a Konskej. Dp. dekan Peter Danihel správca farnosti v Konskej dal zreštaurovať a vymalovať hlavný oltár.

Od roku 1986 do novembra 1989 viedol našu farnosť dp. Štefan Nižník, ktorý prerobil presbytérium kostola, drevený obklad vymenil za mramor a upravil priestranstvo pred oltárom a previedol čiastočné odvodnenie kostola, vymenil okná na kostole, previedol ozvučenie kostola, zaviedol vodovod. V čase jeho pôsobenia vo Fačkove bol založený detský spevácky zbor, ktorý účinkoval pri bohoslužbách, jasličkových pobožnostiach a iných cirkevných akciách.

Po jeho odchode bol farárom od roku 1990 do 1991 dp. Ján Šimko, ktorý previedol oplotenie kostola od lúk, po ňom to bol dp. Viktor Zboran, ktorý prerobil zvony na elektriku. Po jeho odchode naša farnosť ostala bez kňaza. V tom čase pôsobil už v Rajeckej Lesnej dp. dekan Pavol Šadlák, ktorý z poverenia biskupského úradu zastupoval farnosť Fačkov. Za jeho pôsobenia sa zreštauroval mariánsky oltár, vymaloval kostol, obnovila sa stará maľba, zrenovovala sa celá krížová cesta, urobil sa náter oplotenia kostola. V júli 1995 sme dostali nového kňaza dp. Antona Damiána, ktorý pôsobil vo farnosti 2 roky. Na krátky čas bol správcom farnosti dekan Ján Daniš, ktorý zo zdravotných dôvodov odišiel na odpočinok. V roku 1996 až 1997 pôsobil v našej farnosti dp. František Galváne. Od roku 1997 do roku 2002 dp. Viliam Chrastina, ktorý rozšíril sakristiu, pristavil WC, vymenil všetky dvere na kostole, nad sakristiou zriadil miestnosť na odkladanie cirkevných predmetov. Zakúpil nové skrine na omšové rúcha. Dva roky od roku 2002 do 2004 bol kňazom Jozef Vojtek. V júni 2003 bol vysvätený za kňaza náš rodák Peter Mikula, syn Jozefa a Anny rodenej Kozárikovej, toho času správca farnosti v Dolnej Strede. Od roku 2004 do 2007 dp. Anton Kožák. Od júla 2007 spravuje našu farnosť dp. Jozef Balaj, ktorý dal urobiť náter strechy kostola a toho času sa prevádzajú práce pri odvodnení kostola a na jar sa plánuje v prácach pokračovať pri celkovej oprave kostola.

Farnosť Fačkov bola až do 14.2.2008 súčasťou Nitrianskej diecézy. Svätý otec Benedikt XVI zreorganizoval územné usporiadanie diecéz na Slovensku, pričom zriadil aj novú Žilinskú diecézu a zároveň týmto dňom vymenoval za žilinského diecézneho biskupa Mons. Doc.Th.Dr. Tomáša Galisa, ktorý úrad kánonicky prevzal dňa 15. marca 2008. Nebeskými patrónmi Žilinskej diecézy sú naši slovanskí vierozvestovia svätý Cyril a Metod. Farnosť Fačkov patrí do Rajeckého dekanátu. Dlhoročným kostolníkom farnosti je pán Jozef Paríšek.

Vo Fačkove 20. 11. 2011

Spracovala: Anna Bieliková